

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

tto
**8 per
mille**
CHIESA VALDESE
UNIONE DELLE CHIESE METODISTE E VALDESI

**Mimo ádné události
v globálních souvislostech**

Metodika pro učitele ZŠ

Obsah

Úvod	5
Jak používat příručku	6
Mimořádné události	7
Globální rozvojové vzdělávání	8
Přehled aktivit	10
Aktivity:	12
Mimořádné události u nás a ve světě	12
verze pro mladší žáky	13
verze pro starší žáky	15
informační text pro učitele	17
Jakou řečí mluví povode	20
verze pro mladší žáky	21
verze pro starší žáky	23
informační text pro učitele	24
Evakuace a zavazadla	26
verze pro mladší žáky	27
verze pro starší žáky	28
informační text pro učitele	29
Táhneme za jeden provaz	32
verze pro nejmladší žáky	33
verze pro mladší žáky	34
verze pro starší žáky	36
informační text pro učitele	38
Pravda nebo ne	42
verze pro mladší žáky	43
verze pro starší žáky	45
informační text pro učitele	46
Tržiště potěb	48
verze pro starší žáky	49
informační text pro učitele	51
Zdroje	56

Název: **Mimořádné události v globálních souvislostech. Metodika pro učitele ZŠ.**

Autorky: **Veronika Frélichová, Adriana Kábová, Šárka Hauznerová, Martina Kollerová**

© Diakonie ČES – Středisko humanitární a rozvojové spolupráce. Praha 2014, 1. vydání

Materiál vznikl v rámci projektu Ochrana života a zdraví při mimořádných událostech v ČR a ve vybraných zemích globálního Jihu. Projekt byl podpořen z prostředků Otto per Mille.

Vážení pedagogové,

jsme si téměř jisti, že pokud berete do rukou tuto příručku, patříte mezi ty, kterým není lhostejné, co se děje ve Vašem blízkém okolí, ve Vašem regionu stejně tak jako na celém světě.

Cílem této metodiky je usnadnit Vám výuku témat spojených s oblastí mimoárodních událostí zejména povodní jak v České republice, tak za jejími hranicemi a představit tyto události v celosvětovém kontextu.

Příručka je určena primárně pedagogům základních škol, lekce je možné **snadno zapojit do výuky na prvním i druhém stupni** nebo je využít v rámci **projektového dne**. Aktivitu jsme koncipovali tak, aby se navzájem doplňovaly se všemi **průřezovými tématy** a s tematikou **ochrany životního prostředí mimoárodních událostí** obsaženou v rozšířené míře v Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání platném od školního roku 2013/14. Doufáme, že Vám budou lekce této příručky sloužit k uplatnění ve výuce variabilní a průřezové školním vzdělávacím programem.

Jednotlivé lekce svým zaměřením spadají do kategorie globálního rozvoje vzdělávání, které vnímáme jako nejvhodnější nástroj vedoucí k rozvoji odpovědnosti za své okolí. V propojeném světě máme všichni možnost spolupracovat při snižování rizik povodní a při odstraňování škod po povodních v různé míře kdekoli na světě. Doufáme, že příručku použijeme k zájmu žáků o celosvětové dění a k tomu, že se Vaši žáci budou vnímat jako jeho možní hybatelé.

Nechť Vám příručka slouží k užitku.

Tým Diakonie CE – Střediska humanitární a rozvojové spolupráce

Diakonie CE – Střediska humanitární a rozvojové spolupráce

Tato příručka vznikla na základě zkušeností pracovníků Diakonie CE s otázkami povodní v České republice na jedné straně a tématem zahraniční humanitární pomoci a rozvojové spolupráce na straně druhé. V České republice pomáháme od roku 1997 odstraňováním škod po povodních, dlouhodobě spolupracujeme s lidmi ohroženými povodněmi a připravujeme ke zvyšování odolnosti komunit. Ve světě se vnujíme humanitární pomoci po mimoárodních událostech, a už přirodních i způsobených člověkem. V uplynulých letech jsme zasahovali například po tajfunu Haiyan na Filipínách i po ozbrojeném konfliktu v Mali. V Myanmaru/Barmě a v Jordánsku dlouhodobě podporujeme ty, které ozbrojené konflikty vyhnaly do uprchlických táborů. Od roku 2014 poskytujeme humanitární pomoc také lidem zasaženým konfliktem na Ukrajině. V Etiopii, Gruzii, Moldavsku a Kambodži pak podporujeme budování odolnosti místních komunit v několika oblastech: zemědělství, podpora zdrojů obživy, sociální sféra a snižování rizika mimoárodních událostí.

V žádné ze zemí, kde působíme, nepracujeme sami. Víme, že možnosti dokážou nejlépe najít a využít místní lidi, kteří znají kulturu a historii země, potřeby a zvyklosti jejích obyvatel. Ve všech zemích, kde působíme, spolupracujeme s lokálními partnery. Jsme přesvědčeni, že takto vedené projekty jsou efektivní a dlouhodobě udržitelné.

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

CHIESA VALDESE
UNIONE DELLE CHIESE METODISTE E VALDESI

1/ Jak používat příručku

Tato příručka nabízí **šest zhruba 45 minutových výukových lekcí** připravených k použití do standardní vyučovací hodiny na **prvním i druhém stupni základní školy**. Vycházíme z předpokladu, že každý učitel, pedagog, má svůj osobitý styl výuky a že každé dítě vyhovuje trochu jiné tempo. časová dotace jednotlivých aktivit je proto spíše orientační budeme rádi, když aktivitu přizpůsobíte konkrétním potřebám své třídy. V příručce používáme označení mladší a starší žáci, které vychází z pilotáže aktivit na **I. stupni (mladší žáci) a II. stupni (starší žáci) základních škol**. Lekce Táhnete za jeden provaz obsahuje variantu pro **přípravné ročníky a 1. třídy základních škol (nejmladší žáci)**. Zařazení lekce do učiva příslušného ročníku základní školy však necháváme zcela na Vašem uvážení potřebách Vaší třídy. U lekcí najdete i variace a tipy, které lze do výuky zapojit.

Lekce do příručky jsme sestavili tak, aby:

- pokrývaly různé vzdělávací obory a věkové skupiny žáků a byly tedy využitelné právě pro Vaši třídu a podmínky
- postupovaly od příčiny a vzniku povodní přes připravenost na ně, jejich příčiny, reakce komunity, případnou humanitární pomoc až po dlouhodobé následky a další souvislosti
- pracovaly se škálou zeměpisná od nejvyspělejších po nejméně rozvinuté s využitím různých kontinentů
- respektovaly postup od lokálního ke globálnímu – přenos zkušenosti blízkých žáků do kontextu jiných zemí
- nabídky participativní metody výuky, které nemusí být v běžném vyučování obvyklé

Lekce vycházejí z metod kritického myšlení a učebního modelu E-U-R, jsou tedy v třetinou rozděleny na tři fáze:

- **evokace**, kdy se žáci seznamují s tématem a aktivují svoje předchozí v domosti s ním spojené
- **uvědomění**, kdy žáci získávají nové informace, tědí je, přemýšlí nad nimi, komunikují s ostatními
- **reflexe**, kdy si žáci uvědomují, co se naučili, hodnotí svoje zapojení a vyjadřují svoje pocity

Doporučujeme nezapomínat na fázi reflexe, která se v časové tísní často krátí a vypouští. Přitom je nedílnou součástí lekcí, umožní žákům lépe strukturovat vlastní poznatky a přinášet také důkazy o učení a zpětnou vazbu pro Vás, pedagogy. Raději tedy zkráťte fázi evokace, aby vám zbylo více času na konci lekce.

Každá ze šesti lekcí v této příručce se skládá z **popisu aktivit v lekci a následného informačního textu pro učitele**. Popis lekce obsahuje **anotaci, cíle, návaznost na RVP, čas trvání a metodické instrukce k výuce lekce**, ale také mnohé tipy na další úpravu aktivit. Záleží na Vašem úsudku, zda je konkrétní text už zralá na určitý typ aktivit, s obměnami můžete lekce použít i v nižších i vyšších ročnících. Informační text pro učitele pak slouží jako zásobník potřebných informací pro Vaši lepší orientaci v tématu. Doporučujeme Vám přečíst si nejen informační text k lekci, kterou budete chtít učít, ale i informační texty u dalších lekcí, v nichž můžete najít užitečné propojující poznatky. Na **příloženém CD** najdete samostatné lekce v PDF formátu a všechny přílohy – videa, zvukové nahrávky, fotografie a pracovní listy.

Kompletní p íru ku dostanou návšt vníci našich skv lých školení!

www.ucimespolu.cz